

Ιδεώδη της Ολυμπίας και Ολυμπιακοί Αγώνες

Θεσμική Διάσταση –Προοπτική

Δημήτρης Π. Παναγιωτόπουλος

Καθηγητής Αθλητικού Δικαίου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόρος, Πρόεδρος της International Association of Sports Law (IASL), πρ Αντιπρόεδρος του Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδος και Πρόεδρος της Επιτροπής Ερευνών, Επίτιμος Καθηγητής του Nanjing "Science and Technology University, China.

Εισαγωγή

Η ευθύνη της Ελλάδος απέναντι στο μεγάλο θεσμό του οποίου είναι δημιουργός, τους Ολυμπιακούς Αγώνες, είναι πράγματι πολύ μεγάλη**, ανεξαρτήτως της θλιβερής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων στο Παρίσι. Πρέπει να τονιστεί δε, ότι την κύρια ευθύνη για την απόλυτη αλλοίωση του πνεύματος της Ολυμπίας και την ταύτιση του με την Agenda της ΝΤΠ, την αθλιότητα της οποίας βιώνουμε έντονα εδώ και καιρό, έχει αποκλειστικά η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), καθότι οι διοργανωτές υποχρεούνται να βαδίζουν σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της ΔΟΕ τόσο κατά την έναρξη όσο και κατά τη λήξη των Αγώνων αυτών¹. Η συμβολή των Ελλήνων στο σύγχρονο κόσμο των Ολυμπιακών Αγώνων, έγκειται ακριβώς στον τομέα της πνευματικής και πολιτισμικής συνεισφοράς, επίδρασης και επιρροής της ελληνικής σκέψης και παράδοσης στο σύγχρονο αυτό θεσμό², ώστε να είναι και να λέγονται οι Αγώνες Ολυμπιακοί³.

** Η μελέτη αυτή αποτελεί συμπερασματικό κεφάλαιο του Βιβλίου που είναι υπό εκτύπωση (Αθήνα 2024) με τίτλο : *ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ Ηθικός Ορίζων - Δίκαιο & Διεθνείς Σχέσεις* Κείμενα εκ της μελέτης αυτής υποβλήθηκαν υπό μορφή υπομνήματος στον Πρόεδρο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων κατά τη συνεδρίαση της 16.5.2001, στην οποία ο συγγραφέας ως επικ. Καθηγητής έλαβε μέρος. Θέμα της σχετικής συνεδριάσεως ήταν: «Αρχαία Ολυμπία και Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004» και ανακοινώθηκε επίσης υπό τη μορφή αυτή στο Πανελλήνιο Συνέδριο της ΠΕΠΦΑ (Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού 25-27 Μαΐου 2001, όπως και στο Συνέδριο νεολαίας του απόδημου ελληνισμού στις 6-10/12 -2001 στη Θεσσαλονίκη με ευθύνη διοργάνωσης του Υπ. Εξωτερικών και του ΤΕΙ Πειραιώς στις 30-3-2002.

¹ Βλ. Olympic Charter, Άρθρο 55 και τα σχετικά πρωτόκολλα της ΔΟΕ, με οδηγίες «*The opening ceremony of the Games of the Olympiad 25 June 2024*», ταυτόσημα και για τη λήξη αυτών. Κατανοεί κανείς ότι τον έλεγχο για το τι θα παρουσιασθεί έχει η ΔΟΕ κατά τις διατάξεις και της οικείας συμβάσεως να είναι σύμφωνο με αυτές, και με το οικείο πρωτόκολλο !.

² βλ. <http://www.ekead.gr/el/dioikisi/viografikoproedrou/sygrammatadimosieuseis>

³ Βλ. D. Panagiotopoulos ed. (1993), *The Institution of the Olympic Games: A Multidisciplinary Approach*, EKEAD - Telethron: Athens, Πρβλ. του ίδιου (1991) *Δίκαιο των Ολυμπιακών Αγώνων, Θεσμικό Πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αρχαία και Σύγχρονη Εποχή*, Αντ. Ν. Σάκκουλας : Αθήνα.

Σε τι ακριβώς μπορεί να συνίσταται επομένως αυτή η συνεισφορά της μητρόπολης των Ολυμπιακών Αγώνων της Ολυμπίας και των Ελλήνων στους σύγχρονους Ολυμπιακούς και ιδιαίτερα μετά και αυτούς της Αθήνας του 2004; Είναι το μεγάλο ερώτημα και για να το απαντήσουμε θα πρέπει να προβούμε σε στοιχειώδη παρουσίαση της καταστάσεως και πτυχών του ελληνικού και του σύγχρονου διεθνούς θεσμού των Ολυμπιακών Αγώνων⁴.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες και στην Ήλιδα (Ολυμπία) όπως και στο σύγχρονο κόσμο αποτέλεσαν και αποτελούν θεσμό. Όπως όλοι γνωρίζουμε, για την ύσταση ή την ζωντανή παρουσία ενός θεσμού⁵ απαιτείται η ύπαρξη τριών κυρίως στοιχείων ανάμεσα σε πολλά το λειτουργικό στοιχείο, δια του οποίου ικανοποιούνται ανάγκες και επιθυμίες ατομικές ή και συλλογικές και το συμβολικό στοιχείο, το οποίο αποτελεί το γιατί του θεσμού και προσδίδει νόημα στην ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών και καθορίζει τον ορίζοντα και την προοπτική του θεσμού αυτού, όπως και το ρυθμιστικό, καταστατικό στοιχεία που εξασφαλίζει τον τρόπο και τη λειτουργία του θεσμού. Η ύπαρξη τελικώς και η εν δυνάμει παρουσία του θεσμού λαμβάνει χώρα σε ένα καθεστώς υπό την τήρηση κανόνων, οι οποίοι προσδίδουν φυσιογνωμία στο θεσμό αυτό και επί πλέον εξασφαλίζουν την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του, αλλά και τη συνέχειά του. Κατά συνέπεια και ο θεσμός των Αγώνων της Ολυμπίας και οι σύγχρονοι διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες ως θεσμοί κατά τα παραπάνω οφείλουν να διέπονται από τα στοιχεία που αναφέραμε, στη βάση των οποίων εκδηλώνουν το είναι τους στον κόσμο τον οποίο έχουν συσταθεί.

1. Αγώνες της αρχαιότητας στο Ιερό Ήλιδας

Υπό την οπτική της ανωτέρω ανάλυσης είμαστε υποχρεωμένοι να καταστήσουμε σαφές ότι όταν ομιλούμε για τους Αγώνες της αρχαιότητας στο Ιερό Ήλιδας (σήμερα Αρχαία Ολυμπία), ομιλούμε για Αγώνες - θεσμό με τα ιδιαίτερα δικά του χαρακτηριστικά, σε λειτουργικό, συμβολικό και νομικό - θεσμικό επίπεδο. Οι γυμνικοί Αγώνες τα Ολύμπια⁶ ήταν θεσμός στο πλαίσιο γιορτής, αρχικά κατ' έθιμο του Ιερού των Ιαμιδών στην Ήλιδα (με τη φροντίδα του τιμωμένου Θεού του Δία)⁷, όπου στη συνέχεια κατέστη θεσμός διαπολιτειακού δικαίου υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Βουλής των Ηλείων κατά τους κανόνες της Εκεχειρίας. Παρατηρεί κανείς ότι η ικανοποίηση των αναγκών και της επιθυμίας συμμετοχής στους αγώνες αυτούς γίνεται υπό το καθεστώς του Ιερού, το οποίο επιβάλλει συγκεκριμένη

⁴ Βλ. Δ. Παναγιωτόπουλος (1991) *Δίκαιο των Ολυμπιακών Αγώνων, Θεσμικό Πλαίσιο στην Αρχαία και Σύγχρονη Εποχή*, Αντ. Ν. Σάκκουλας : Αθήνα: Αθήνα.

⁵ *Ibid*, (2001), *Αθλητικό Δίκαιο, Σύστημα- Θεμελίωση*, Αντ. Σάκκουλας : Αθήνα, σελ. 24-33.

⁶ Για την ιστορική, κοινωνιολογική και αρχαιολογική και φιλοσοφική προσέγγιση των Ολυμπιακών Αγώνων Βλ. N. Muller (1987) *Internationale Olympische Akademie*, IOA 1961-1986, (περιλήψεις εργασιών που ανακοινώθηκαν στο πλαίσιο της ΔΟΑ και αφορούν τους Ολυμπιακούς Αγώνες), WS- Drukerei Schaubruch, Mainz, pp.11-344, πρβλ. D. Panagiotopoulos ed. (1993), *The Institution of the Olympic Games: A Multidisciplinary Approach*, Telethron : Athens, pp. 39-202.

⁷ Δ. Παναγιωτόπουλος (1991), *Δίκαιο Ολυμπιακών Αγώνων*, όπ. π, σελ 53 επ.

μορφή εκτέλεσης των αγώνων και προβάλλει ειδικό συμβολισμό, στη βάση ειδικού καθεστώτος δικαίου που διαμορφώνεται στο πλαίσιο συνεργασίας των αυτονόμων Ελληνίδων Πόλεων⁸. Το σύνολο των στοιχείων αυτών προσδίδει ειδικό νόημα στους Αγώνες της Ολυμπίας, ένα ειδικό συμβολισμό ο οποίος ικανοποιεί τις συμμετέχουσες πόλεις και τους πολίτες τους.

1.1. Η θεσμική συμβολική των Αγώνων τα Ολύμπια

Ο συμβολισμός αυτός ανάγεται στα στοιχεία πολιτισμού όπως:

α) Κοινή θρησκευτική λατρεία ενός και κοινά αποδεκτού θεού του Δία, ως θεού της δικαιοσύνης και της αλήθειας (Dic, Deus, Δίκη, Δίκαιο, Θέμις, Τεθμός- Θεσμός, Νέμεσις, Νόμος), όπου ο αγωνιστής της Ολυμπίας καλείται να επιδείξει ενώπιον του Κόσμου (Στάδιον - Στάσις - Ανάστασις - Επανάστασις) τη δική του αλήθεια τον τίμιο και δίκαιο Αγώνα εντός του Σταδίου⁹. Δια τούτο στο πλαίσιο του θεσμού αυτού ο Αγώνας προσλαμβάνει μέγιστο ηθικό βάρος και για τον αγωνιστή, υπό την διάκρισή του ως πρώτου, όπου του είναι αρκετό ένα στεφάνι αγριελιάς. Η αγριελιά δηλαδή ως σύμβολο της μάνας Γης (Γεωμήτηρ - Δημήτηρ- Δήμητρα) και καρπός εν Ειρήνη, πιστοποιεί με τον πιο τέλειο τρόπο την έκβαση του αγώνα, την νίκη δηλαδή του πρώτου και μόνου, που είναι στόχος και σκληρός πυρήνας του θεσμού και όχι η σωματική επίδοση. Η συμβολική των Ολυμπίων Αγώνων δεν σχετίζεται με την σωματική επίδοση και δεν αγιοποιεί την απόδοση του σώματος, το οποίο σαφώς ενδιαφέρεται να προβάλλει, ως Δυνατό και Ωραίο. Το σώμα

⁸ Ibid (2001), *Αθλητικές Σχέσεις*, Αντ. Σάκκουλας: Αθήνα, σελ. 35-78.

⁹ Ibid (1990), *Θεωρία Αθλητικού Δικαίου*, Αντ. Σάκκουλας: Αθήνα, σελ. 25-41 περί δικαίου, πρβλ. D. Panagiotopoulos (1991) «The Olympic Games and the Classical Hellenic law», In: *Proceedings of the 13th International HISPA Congress Olympia/ Greece, May 22-28, 1989* (R. Renson et al ed.), Hellenic Sports Research Institute : Athens, pp. 35-44.

αποτελεί το θεσμικό είναι της ανθρώπινης υπόστασης, γύρω από το οποίο αναπτύσσεται ένας ειδικός πολιτισμός, αυτός του σώματος, όπως τούτο φανερώνεται από τα έργα τέχνης που προβάλλονται στο χώρο των Ολυμπίων εορτών.

β) Δεύτερο στοιχείο του θεσμού των Ολυμπίων Αγώνων είναι η κοινή παιδεία των συμμετεχόντων στη γιορτή και τους αγώνες όπως τούτο εξάγεται από τη ρήτρα συμμετοχής, την ελληνική καταγωγή και την διεύρυνση των αγώνων κατά τους ελληνιστικούς χρόνους, κατά τους οποίους η ελληνική γλώσσα καθίσταται οικουμενική γλώσσα, μ' όλες τις συνέπειές της στην κοινωνική και οικονομική και άλλη μορφή ζωής.

Σύμφωνα με τον μεγάλο ρήτορα και φιλόσοφο Γοργία (Ολυμπικός), τη φυσιογνωμία στο σωματικό αγώνα προσδίδουν τα στοιχεία της αρετής, τόλμη και σοφία προσδίδουν :

«Διττων [δε] αρετών δείται, τόλμης και σοφίας. Τόλμης μεν τον κίνδονον υπομείναι, σοφίας δε το πλίγμα [αίνιγμα] γνώναι»¹⁰.

Τα στοιχεία αυτά προσδίδουν ειδικό νόημα στον Ολυμπιακό Αγώνα, ο οποίος προβάλλει το Κοινόν: Αυτόν και Έτερον¹¹. Η αντίληψη δε αυτή επιβάλλει τη διάκριση του πρώτου στη βάση της μεγίστης αξίας του δεύτερου, χάριν του οποίου αποκτά νόημα η νίκη. Κατ' αυτόν τον τρόπο η νίκη, ο Πρώτος τιμάται για την επίδειξη και την απόδειξη του δικαίου αγώνα σωματικής διάκρισης έναντι του δεύτερου και των άλλων, μαζί με τους οποίους όμως υφίσταται το Κοινόν, εξ αιτίας του οποίου και για το οποίο γίνεται ενώπιόν του κόσμου εν Σταδίω ο Αγώνας.

γ) Τρίτο στοιχείο το δικαϊκό - νομικό φανερώνει ότι τα παραπάνω λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της Πόλεως ως συγκέντρωση εξουσίας των Πολιτών¹² και των σχέσεων των Ελληνίδων Πόλεων, ως διελληνικές (διεθνείς) σχέσεις. Η διοργανώτρια αρχή, η Πόλις των Ηλείων θέτει το αγωνιστικό δίκαιο ως υποχρέωση τήρησής του από τους συμμετέχοντες. Οι κανόνες της εκχειρίας επιβάλλουν την τήρηση μιας διαπολιτειακής ολυμπιακής έννομης τάξης την οποία αποδέχονται και σέβονται οι πόλεις της Ελλάδος και οι πολίτες τους, προκειμένου να συμμετάσχουν στη γιορτή τα Ολύμπια (θρησκευτική τελετουργία, τέχνη και γυμνικοί Αγώνες). Επιβάλλεται έτσι ένα ειδικό καθεστώς ουδετερότητας και απαραβίαστου στο χώρο αυτό και οι Αγώνες της Ολυμπίας καθίσταται γεγονός δημοσίου, διελληνικού (διεθνούς)

¹⁰ Βλ. Γοργία, *Ολυμπικός*. Τα παραπάνω αναφέρονται και στο έργο του Κλήμεντος του Αλεξανδρέα, *Στρωματείς* I.51., πρβλ. Πλάτων, *Ευθύδημος*, 278 b, όπως και παγκρατιασταί, 271c, παγκρατιαστική τέχνη, 272 α. Πρβλ. Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος (2007επιμ.), «Περί σωματικών Αγώνων θεσμικός λόγος», σε : *Φιλοσοφείν-Αθλητισμός και Δίκαιο*, Νομ. Βιβλιοθήκη: Αθήνα, σελ.99.

¹¹ *Ibid* (2001), *Αθλ. Δικ.* Όπ.π, σελ. 81 επ.

¹² Βλ. Δημήτρης Παναγιωτόπουλος (2011), *Αναθέσμιση τώρα, Δημοκρατία της κοινότητας*, Εκδ. Ν. Τεχνολογιών : Αθήνα, σελ.39-53

χαρακτήρα με τις ανάλογες επιδράσεις στην κοινωνικοοικονομική ζωή των πόλεων και των πολιτών¹³.

1.2. Ρωμαϊκή Περίοδος των Ολυμπίων Αγώνων

Κατά τη ρωμαϊκή περίοδο, ο θεσμός των Ολυμπίων εορτών - Αγώνων και τελετών, χάνει το αρχικό του ελληνικό νόημα, καθότι προσβάλλονται τα στοιχεία που τον συγκροτούν. Κυρίως χάνεται ο συμβολικός λόγος της κοινότητας και της κοινής παιδείας, ο οποίος προσδιόριζε ως ένα μεγάλο βαθμό και τη φύση των αγώνων, αν και παρέμεινε το λατρευτικό θρησκευτικό στοιχείο και στην εποχή, αυτή κάτω όμως από άλλη οπτική, την οποία απολύτως προδίδει η συμπεριφορά του Νέρωνα και η θεοποίηση των Ρωμαίων αυτοκρατόρων¹⁴. Κατ' ακολουθία, στην πορεία του χρόνου και με την ανάπτυξη της Χριστιανικής Θρησκείας ως δεσπόζουσας πλέον στον ρωμαϊκό αλλά και στον ελληνικό κόσμο, οι αγώνες τα Ολύμπια χάνουν παντελώς τον συμβολικό τους στοιχείο, αφού ακόμη ένας λόγος του θεσμού ο λατρευτικός - θρησκευτικός εξέλιπε παντελώς, ενόψει της νέας και επικρατούσης θρησκείας. Έτσι δεν μπορούσε να πραγματώνεται γιορτή και αγώνες χάριν του Διός στην Ολυμπία και παράλληλα να γίνεται προσευχή και θεία λειτουργία στις χριστιανικές Εκκλησίες πολλές εκ των οποίων τοποθετήθηκαν στα ελληνικά ιερά!. Ούτε όμως μπορούσε να γίνονται μόνο γυμνικοί αγώνες χωρίς λατρευτική γιορτή, αφού αυτοί ήταν ταυτισμένοι με τη λατρεία αυτή του ναού του Διός στην Ίλιδα-Πισσάτιδα και γίνονταν στο περιβάλλον τους. Γίνεται αντιληπτό λοιπόν ότι ο θεσμός των γιορτών αυτών και των αγώνων τα Ολύμπια χωρίς τη συντεταγμένη λογική του θεσμικού λόγου ύπαρξής τους, τελούν σε μείζονα φθορά και ευτελισμό. Για το λόγο τούτο η κατάργησή τους από το Μ. Θεοδοσίο ήταν όχι μόνο αναγκαία, αλλά και επιβεβλημένη¹⁵.

Οι λόγοι κατά συνέπεια που γέννησαν και διαμόρφωσαν τις γιορτές και τους αγώνες τα Ολύμπια έπαψαν να υπάρχουν ήδη μαζί με το τέλος της ελληνικής Πόλεως και του θεσμικού αυτής συστήματος¹⁶.

2. Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες

Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες ανήκουν σε έτερον γένος. Ενέσκηψαν στα τέλη του δεκάτου ενάτου Αιώνα ως αποτέλεσμα του κινήματος του διαφωτισμού. Οι αγώνες αυτοί αποτελούν καρπό εμπνευσμένων ρομαντικών

¹³ Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος (2007), *Διεθνείς Αθλητικοί και Ολυμπιακοί Θεσμοί*. Αθλητικό Διεθνές Δίκαιο, Νομ. Βιβλιοθήκη: Αθήνα, σελίδες Κομοτηνή, σελ. 51-95

¹⁴ Στο ίδιο, σελ.96-97

¹⁵ Βλ. J. Nafziger (1988), *International Sports law*, Transnational Publishers, INC. Dobbs Ferry, N York, pp. 38-40. Ο οποίος αναφέρεται διεξοδικά στην παρακμή των αρχαίων Ολυμπίων Αγώνων.

¹⁶ Βλ. Δ. Παναγιωτόπουλος (2001), *Η Ρητορική του Δημοσθένη*, στο: Πρακτικά Ημερίδας, Δημοσθένης ο Παιανιεύς, Μάιος -Παιανία. Πρβλ. W. Jaeger (1984), *Δημοσθένης*, (Μετ. Δ. Καρπούζα - Καρασάββα), Ίδρυμα Εθν. Τραπέζης: Αθήνα, σελ. 38 επ

του κινήματος αυτού, που είχαν την ιδέα της διαπαιδαγώγησης της παγκόσμιας νεολαίας με ιδανικά της ελληνικής, κυρίως όμως της ρωμαϊκής παιδείας. Έτσι συστήνονται οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες στη βάση αρχών όπως είναι η φιλία, η αμοιβαία κατανόηση και η αλληλεγγύη, που θεωρητικά τουλάχιστο ως ευχές θα βρουν παγκόσμια απήχηση. Οι αρχές αυτές δια της σωματικής εκπαίδευσης των νέων, της άμιλλας δια των αγώνων και της γνωριμίας των νέων, κατά τους θεωρητικούς της ιδέας θα μπορούσαν να οδηγήσουν σ' ένα καλύτερο και ειρηνικό κόσμο¹⁷. Το ηθικό στήριγμα για την πραγμάτωση των αρχών αυτών είναι το ιδεώδες της ρωμαϊκής εποχής *Citius -Altius- Fortius*: Γρηγορότερα, Υψηλότερα Δυνατότερα. Ένα ετερόνομα προταθέν, με αόριστη και γενική αναφορά σύμβολο, που οδηγεί στην πλήρη εξατομίκευση και στη ρευστοποίηση της αντικειμενικής υποστάσεως του ετέρου δια της ξέφρενης σωματικής απόδοσης και επίδοσης, μέσα σ' ένα ακαθόριστο και απροσδιόριστο σύνολο, την παγκόσμια νεολαία.

3. Αθήνα 2004 και κλασσικοί Ολυμπιακοί Αγώνες

Μετά τα ανωτέρω κατανοεί κανείς ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες που έγιναν στην Αθήνα το 2004, ως ένας σύγχρονος στη ζωή εγκαθιδρυθείς θεσμός, με τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν παραπάνω, δεν φανέρωσε τον επαναπατρισμό τους όπως υποστηριζέτο από πολλούς. Οι αγώνες αυτοί πέραν της από την επιτυχία τους εθνική υπερηφάνειας η οποία εξανεμίστηκε σύντομα, ένεκα και των όσων βιώνουμε έκτοτε, ουδεμία σχέση είχε προς τους Αγώνες τα Ολύμπια. Οι σύγχρονοι αγώνες φέρουν μόνο τον τίτλο τον οποίο μάλιστα χρησιμοποιούν και χωρίς την άδεια του πραγματικού κληρονόμου και ιδιοκτήτη της την Ολυμπία. Υπό την έννοια αυτή η αρχαία Ολυμπία και μαζί της η Ελλάδα που ανέλαβε να οργανώσει σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, το μόνο που μπόρεσε να προσφέρει όπως τονίζαμε και το 2004 ήταν είναι ένας θεωρητικός εξαγνισμός των αγώνων αυτών και να προσδώσει ευγενές άλλοθι στη Λοζάννη να συνεχίσει την πορεία της, θα θυμάστε εκείνο το περίφημο του κ Rong « ευχαριστούμι Αθήνα ευχαριστούμι Ελλάδ». Μπορεί επομένως η Ελλάδα να επηρεάσει το γιγάντιο αυτό αθλητικό υπερθέαμα ως παντελώς ξένο προς την ελληνική παράδοση και τις ιδέες της Ολυμπίας:

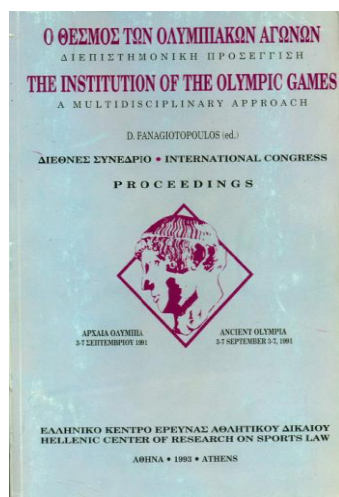
Η απάντηση είναι μάλλον αρνητική.

Η Ελλάδα επί ευκαιρία των αγώνων αυτών, είχε χρέος υπό το μεγάλο βάρος της Ολυμπίας, ως κοιτίδας των Ολυμπίων Αγώνων, να αναδείξει την μεγάλη στο πνεύμα κληρονομιά των σωματικών αγώνων. Να προβάλλει δε, την πτωχή πλευρά των σύγχρονων Ολυμπιακών, που είναι το κνηγητό της χωρίς όρια σωματικής επίδοσης, αιτίας των αρνητικών φαινομένων (Doping κ.α) και του υπερθεάματος, τροφής με το αζημίωτο της παγκόσμιας

¹⁷ Βλ. Δ. Παναγιωτόπουλος (1994), *Δίκαιο Διεθνών Αθλητικών Σχέσεων και Θεσμών*, Αντ. Σάκκουλας: Αθήνα, σελ. 30-44.

Τηλεκυριαρχίας, των δις Dollars¹⁸. Η αρχαία Ολυμπία, έχει χρέος να αναδείξει ότι οι Αγώνες αυτοί σήμερα, οφείλουν να γίνουν ξανά αγώνες του ανθρώπου και όχι του υπερανθρώπου, ο οποίος με την σύγχρονη βιοτεχνολογία αναμένεται να δημιουργηθεί στα εργαστήρια.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επαναληφθεί εκείνο ακριβώς που είχε τονιστεί και στα πορίσματα του 1^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αρχαία Ολυμπία στις 3-7 Σεπτεμβρίου το 1991: «Απαιτείται εκδημοκρατισμός του ολυμπιακού Καταστατικού χάρτη, στη βάση ενός διακρατικού υπερεθνικού πλαισίου δικαίου, με τη διεξαγωγή των Αγώνων σε κοινό τόπο μόνιμα και αναλογική οικονομική συμβολή όλων των κρατών, έτσι που το Ολυμπιακό αυτό κέντρο θα μπορεί να καταστεί κέντρο ανάδειξης της παγκόσμιας ειρήνης. Σε διαφορετική περίπτωση που η κατάσταση παραμείνει ως έχει σήμερα οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι καταδικασμένοι να υπάρχουν μόνο κατ' όνομα ως το μεγαλύτερο εμπορικό διεθνές θέαμα και μόνο με τα συνακόλουθα αρνητικά φαινόμενα»¹⁹.

Ας αναλογιστούμε ότι έχουν ήδη περάσει ήδη 34 Χρόνια με τη διαφθορά να ελέγχει τα δρώμενα, το Techno-doping να έχει αντικαταστήσει το doping²⁰, και το bio-doping. Πέραν τούτων, η σημερινή κατάντια των Ολυμπιακών Αγώνων με την αδυναμία εφαρμογής της εκχειρίας, τις εμπόλεμες καταστάσεις να διαιρούν τον κόσμο με τον αποκλεισμό αθλητών από

¹⁸ Βλ. Δ. Παναγιωτόπουλος (1999), «Teledominium στον αθλητισμό και το δικαίωμα στην τηλεθέαση», στο : *Αθλητισμός και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*, Έλλην: Αθήνα σελ. 24-25. Για το θέμα αυτό πρβλ. και Γ. Φαράντος (1999), «Η εποχή της επικοινωνίας και τα κέντρα των ΜΜΕ», στο : *Αθλητισμός και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*, Έλλην: Αθήνα σελ. 13- 19, Ι. Πανούσης (1999), «ΜΜΕ και αθλητισμός καλοπληρωμένο θέαμα;», στο : *Αθλητισμός και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*, Έλλην: Αθήνα σελ. 20-23.

¹⁹ Βλ. Dimitrios P. Panagiotopoulos (1993 ed.), *The Institution of the Olympic Games: A Multidisciplinary Approach, Proceedings of International Congress in Olympia, Sept. 3-7 1991*, Hellenic Centre of Research of Sports Law: Athens, p. 518..

²⁰ Βλ. Panagiotopoulos Dimitrios P., Kallimani Zografenia, Konstantinidis Konstantinos (2022), *THE IMPLEMENTATION OF THE WADA CODE IN GREECE THROUGH LAW 4791/2021*”, *Sports Science research* (10.12064/ssr.2022083104) and. In: *International Sports Law Review Pandektis*, Vol 14, 3/4. Pp 281-287.

αυτούς, αλλά και την κουλτούρα που διέπει πλέον τους Ολυμπιακούς Αγώνες, με εικόνα πλήρους κατάπτωσης, όπως αυτή ξεδιπλώθηκε στο Παρίσι με την έναρξη αυτών, επιβάλλει την Αναθέσμιση του διεθνούς αθλητισμού και των Ολυμπιακών Αγώνων ώστε αυτοί να είναι διεθνής θεσμός της κοινωνίας του Ανθρώπου με τα ιδεώδη της Ολυμπίας²¹!

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί αγώνες οφείλουν να λάβουν το ανάλογο συμβολικό στοιχείο από τους Αγώνες των αρχαίων «τα Ολύμπια», το οποίο θα προσδώσει το αναγκαίο νόημα και αξία, ώστε να ξαναβρούν οι αγώνες με το όνομα Ολυμπιακοί το χαμένο τους νόημα, το δικό τους συμβολισμό το δικό τους γιατί, το λόγο υπάρξεώς τους για τη διεθνή κοινωνία του ανθρώπου και σε πλαίσιο νομιμότητας των αρχών του διεθνούς δικαίου. Το νόημα αυτό δεν μπορεί παρά να δοθεί ξανά από την αρχαία Ολυμπία, ως χώρου ανάλογου με τους άγιους τόπους για τον χριστιανικό κόσμο και τη Μέκκα για το μουσουλμανικό.

Η αρχαία Ολυμπία οφείλει να αναδείξει (το τονίσαμε και το2004) ότι:

i) Μέσα σε πλαίσιο πολιτισμικής ατμόσφαιρας γιορτής οι Αγώνες ως Ολυμπιακοί, θα πρέπει να είναι λιτοί και απέριττοι, εμπνευσμένοι από τα στοιχεία της ελληνικής παράδοσης και ουχί της ρωμαϊκής. Η ανεύρεση του μέτρου των Αγώνων αυτών είναι το ζήτημα για την Ελλάδα . Η απεικόνιση δηλαδή της αλήθειας της ελληνικής σκέψης δια της παγκόσμιας αυτής γιορτής σε κοινό τόπο, με αναλογική συμβολική οικονομική συμμετοχή των κρατών διοργάνωσης μέσω διεθνούς συμβάσεως , για τον άνθρωπο και το μέλλον του.

ii) Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει δημιουργηθεί ανοιχτή γραμμή - διάυλος, Τόπος τέλεσης - αρχαία Ολυμπία στην πορεία για τους Αγώνες και κατά τη διεξαγωγή αυτών, με γεγονότα στην Ολυμπία, λόγου, τέχνης και αγώνων. Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά που προσιδιάζουν στο χώρο αυτό και δημιουργούν συνείδηση περί της φύσεως των Ολυμπίων Αγώνων της αρχαιότητας.

iii) Η αρχαία Ολυμπία μπορεί να συμβάλλει δια της διεθνώς οργανωμένης εις κράτος κοινωνίας στον περιορισμό του γιγαντισμού των Ολυμπιακών Αγώνων, ώστε η διοργάνωση τους ως κλασική Ολυμπιάδα να είναι χαρά και των οικονομικά ασθενέστερων κρατών του πλανήτη. Πέραν τούτων *ένα Φεστιβάλ (Γιορτή) νέων πρέπει να αναδειχθεί ως διεθνές γεγονός σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων νέων, με σάρκα και πνεύμα της Ολυμπίας* μόνιμα τελοῦμενο στον ευρύτερο χώρο της.

iv) Η αρχαία Ολυμπία σε συνεργασία με τους Δελφούς, μπορούν να αναδείξουν έναν τόπο, μέσω της ελληνικής κυβέρνησης, ο οποίος ως δωρεά

²¹ Βλ. Δημήτριος Παναγιωτόπουλος (2015) «Ολυμπία και Ολυμπιακοί Αγώνες-Θεσμική Διάσταση-Προοπτική», σε: Πρακτικό 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου - Πάτρα, 29-30 Μαΐου 2015. Πάτρα, σελ.177-183, πρβλ. Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος (2007), Διεθνείς Αθλητικοί και Ολυμπιακοί Θεσμοί. Αθλητικό Διεθνές Δίκαιο, Νομ. Βιβλιοθήκη: Αθήνα, σελίδες 432.

στον ΟΗΕ με διεθνή σύμβαση, θα λάβει οικουμενικό χαρακτήρα και σ' αυτό θα εκτίθενται ειδικά στοιχεία του πολιτισμού κάθε χώρας του πλανήτη, ως ένα παγκόσμιο χωριό πολιτισμού. Το χωριό αυτό να είναι ο θησαυρός της οικουμένης, όπου κάθε χώρα θα αναλάβει ιδίους εξόδους να ανεγείρει, κατά το πρότυπο των θησαυρών των Ελληνίδων Πόλεων στους Δελφούς, το δικό της κτήριο κατά τα χαρακτηριστικά του δικού της πολιτισμού και της δικής της αρχιτεκτονικής. Με τον τρόπο αυτό η εφαρμογή της εκχειρίας υπό την έντονη διπλωματική πίεση θα βρει έδαφος εφαρμογής, αφού δεν θα μπορεί κράτος να διατηρεί τέτοιο θησαυρό στο χώρο αυτό, αν δεν υπακούει ή παραβαίνει την εκχειρία²². Ο θησαυρός αυτός της οικουμένης θα αποτελεί σημείο πολιτισμικής αναφοράς όλων των κρατών για πάντα, με συνεχώς καίον το ολυμπιακό φως σ' αυτό, ως ζωντανή αλήθεια στη ζωή των λαών της γης που δεν μπορεί παρά να είναι παντοτινή και όχι μόνο μια φορά μερικές μέρες κάθε τέσσερα χρόνια.

ν) Η αρχαία Ολυμπία οφείλει να εκπονήσει και να προτείνει ένα πρόγραμμα, εμπνευσμένο από τον πολιτισμό που αναπτύχθηκε στον τόπο αυτό, καθ' όλη τη διάρκεια τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων ως κλασικών, έτσι ώστε να την καθιστούν παρούσα και να συνδέεται το λαμπρό παρελθόν με, λόγο, ήχο και εικόνα (τοπίο- αντικείμενο- κίνηση) και να αναδεικνύεται έτσι η ουσία της γιορτής και των αγώνων της Ολυμπίας και της διαφοράς και της απόκλισης των σύγχρονων αγώνων. Η συγκριτική αυτή θα έχει μέγιστη επίδραση στη συνείδηση των θεατών σ' όλο τον κόσμο, για το *υψηλό*, το *ωραίο* και το *κάλος* ελληνικής σκέψης που δημιούργησαν τους Αγώνες τα Ολύμπια!

²² Βλ. Δ. Παναγιωτόπουλος (1991), *Δίκαιο Ολ. Αγώνων*, Ορ.cit., σελ. 253-254. Το έτος 1991 στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα : Ο Θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων – Διεπιστημονική προσέγγιση, έγινε πρόταση από το συγγραφέα μεταξύ άλλων: α) να γίνει εμφανής και ουσιαστικός ο ρόλος των κρατών υπό τον τύπο ενός ΟΗΕ των ολυμπιακών αγώνων και του διεθνούς αθλητισμού, β) να γίνει μόνιμη τέλεση των αγώνων σε κοινό τόπο με ανάλογη οικονομική συμβολή ώστε να εκλείψει ο εμπορικός χαρακτήρας τους, γ) να δημιουργηθεί Ολυμπιακό διακρατικό κέντρο ως Παγκόσμιο Κέντρο Ειρήνης και δ) να θεσπισθεί η ολυμπιακή εκχειρία με διακρατική δέσμευση στο πλαίσιο ολυμπιακού διεθνούς οργανισμού, υπό την αίρεση του προστίμου και του αποκλεισμού συμμετοχής από τους αγώνες κάθε παραβάτη ή πολίτη αντίστοιχα .

Η επιτυχία των κλασσικών αγώνων θα είναι η προβολή ενός άλλου μοντέλου αγώνων, των Εθνών, που θα αναδεικνύουν το μέλλον του ανθρώπου και τον ορίζοντα του πολιτισμού του, με κέντρο *τα ανθρώπινα και τα γήινα*, σε τούτο μπορεί να συμβάλλει τα μέγιστα η αξεπέραστη στον Αιώνα των Αιώνων ελληνική σκέψη του μέτρου και της αρμονίας, του υψηλού και του ωραίου, κατά το οποίο:

«Πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος»

και όχι

του υπερβολικού ιδεώδους της Ρώμης, του ξέφρενου ανταγωνισμού και του θεάματος,

Citius - Altius - Fortius.

Με Κήρυγμα το απόφθεγμα :

«Ολυμπίασιν Αγών καλεί μεν τον βουλόμενον στεφανοί δε δυνάμενον»

(Γοργίας , Ολυμπικός λόγος)²³

²³ Βλ. J Bernays (1853), Zum Gorgia' s, «Ολυμπικός Λόγος», Rheinisches Museum, 8, s. 453 επ.